

FVB-24/2011.
(FVB-46/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Fogyasztóvédelmi bizottságának**
2011. október 3-án, hétfőn, 10 órakor
a Képviselői Irodaház V. emelet 562. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	6
A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének éves jelentése 2010. címmel benyújtott beszámoló (J/3302. szám) (Általános vita)	6
<i>Balogh László alelnök (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete) szóbeli kiegészítése</i>	<i>6</i>
<i>Dr. Eitmann Norbert elnök (Közép-Magyarországi Fogyasztóvédelmi Egyesület) megjegyzései</i>	<i>11</i>
<i>Ügyrendi észrevételek</i>	<i>11</i>
<i>Kérdések, észrevételek</i>	<i>13</i>
<i>Balogh László alelnök (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete) válaszai</i>	<i>16</i>
<i>Szavazás az általános vitára való alkalmasságról</i>	<i>19</i>
A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4402. szám) (Font Sándor (Fidesz) képviselő önálló indítványa) (Általános vita)	20
<i>Font Sándor (Fidesz) képviselő szóbeli kiegészítése</i>	<i>20</i>
<i>A kormány álláspontjának ismertetése</i>	<i>21</i>
<i>Hozzászólások</i>	<i>21</i>
<i>Válaszok</i>	<i>23</i>
A bizottság 2011. évi őszi munkatervének elfogadása	24
Egyebek	25

Napirendi javaslat

1. **A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének éves jelentése 2010.** címmel benyújtott beszámoló (J/3302. szám)
(Általános vita)

2. **A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításáról** szóló törvényjavaslat (T/4402. szám)
(Font Sándor (Fidesz) képviselő önálló indítványa)
(Általános vita)

3. **A bizottság 2011. évi őszi munkatervének elfogadása**

4. **Egyebek**

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Simon Gábor** (MSZP), a bizottság elnöke

Szabó Zsolt (Fidesz), a bizottság alelnöke
Zsigó Róbert (Fidesz), a bizottság alelnöke
Boldog István (Fidesz)
Földesi Gyula (Fidesz)
Dr. Horváth Zsolt (Fidesz)
Mágori Józsefné (Fidesz)
Örvendi László (Fidesz)
Dr. Selmeczi Gabriella (Fidesz)
Varga Gábor (Fidesz)
Szabó Imre (MSZP)
Tóth Csaba (MSZP)
Balla Gergő (Jobbik)
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Fejér Andor (Fidesz) Szabó Zsoltnak (Fidesz)
Földesi Gyula (Fidesz) távozása után Zsigó Róbertnek (Fidesz)
Mágori Józsefné (Fidesz) megérkezéséig Örvendi Lászlónak (Fidesz)
Simonka György (Fidesz) Varga Gábornak (Fidesz)
Spaller Endre (KDNP) Boldog Istvánnak (Fidesz)
Ertsey Katalin (LMP) Simon Gábornak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Balogh László alelnök (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete)
Dr. Eitmann Norbert elnök (Közép-Magyarországi Fogyasztóvédelmi
Egyesület)
Font Sándor képviselő (Fidesz-Magyar Polgári Párt)
Kohut Viktor (Vidékfejlesztési Minisztérium)
Köncse Tamásné (Vidékfejlesztési Minisztérium)

Megjelentek

Dr. Tebeli Izabella főosztályvezető (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete)
Dr. Kolozsi Sándor ügyvezető igazgató (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete)
Dr. Bárdossy Cecília osztályvezető (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete)
Dr. P. Csikai Miklós tanácsadó
Sándor József elnök (Csepeli Fogyasztóvédelmi Egyesület)
Bögözi Győző elnök (Társasházi Tulajdonosok és Bérletkélt Egyesülete)
Dr. Szabó Zsófia ügyintéző (Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság)
Széchenyi László elnök (Társadalmi Unió)
Dr. Fehérvári Dávid (Vidékfejlesztési Minisztérium)
Kajner Péter (VM PTKF)
Dr. Kóródy Dávid (Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 5 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

SIMON GÁBOR (MSZP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm a Fogyasztóvédelmi bizottság tagjait és a napirendhez érkezett előadóinkat. Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes, ellenzéki és kormánypárti oldalon is képviseltetve vannak frakciók.

Az első döntésünk a napirend elfogadásához kapcsolódik. A ma reggel módosított napirendhez képest is szeretnék egy korrekciót javasolni. A napirendi javaslat ma reggel kiegészült a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló T/4402. számú törvényjavaslattal, Font Sándor képviselő úr önálló indítványával. Mivel párhuzamosan több bizottság is tárgyalja ezt az előterjesztést, azt javaslom, hogy utolsó napirendi pontként tárgyalja meg a bizottság, s így lesz mód arra, hogy mind előterjesztői, mind egyéb házsabályi feltételeknek megfelelően a bizottsági tárgyalás.

Az ilyenformán módosított napirend a következő lenne: 1. napirendi pont a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének éves jelentése 2010. címmel benyújtott J/3302. számú beszámoló, amelynek az általános vitára való alkalmasságáról kell döntenünk, 2. napirendi pont a bizottság 2011. évi őszi munkatervének az elfogadása, 3. napirendi pont pedig a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló T/4402. számú törvényjavaslat, melynek szintén az általános vitára való alkalmasságáról kell döntenünk, végül 4. napirendi pontként tárgyaljuk az egyebeket.

Kinek van a módosított napirendi javaslattal kapcsolatban kérdése, észrevétele, megjegyzése? *(Nincs jelentkező.)* Ki ért egyet a napirendi javaslattal? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta a mai ülés napirendjét.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének éves jelentése 2010. címmel benyújtott beszámoló (J/3302. szám) (Általános vita)

1. napirendi pontunk tehát a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének éves jelentése 2010. címmel benyújtott J/3302. számú beszámoló. Az általános vitára való alkalmasságról kell döntenie a bizottságnak. A PSZÁF elnöke a PSZÁF felügyeletéről szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően benyújtotta a 2010. évre vonatkozó jelentését, és most ezt a jelentést fogjuk megtárgyalni. Nagy örömmel és tisztelettel köszöntöm Balogh László urat, a felügyelet alelnökét és arra kérem, hogy foglalja össze a bizottság számára a jelentés fogyasztóvédelemhez kapcsolódó megállapításait. Alelnök úr tájékoztatója után megnyitom a vitát. Egy civil szervezet képviselője is jelezte, hogy a vita keretében hozzá kíván szólni, neki szót fogok adni, majd a vita után a bizottság meghozza döntését az általános vitára való alkalmasságról. Alelnök úr, öné a szó.

Balogh László alelnök (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete) szóbeli kiegészítése

BALOGH LÁSZLÓ alelnök (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Kedves Meghívottak! Mindenekelőtt szeretném elmondani, hogy elnök úr szeretett volna itt lenni az ülésen, hogy tájékoztassa a bizottságot a felügyelet beszámolójáról, de ezekben az órákban rendkívül keresett a felügyelet vezetése, hiszen az éves beszámolóról más bizottságok előtt is számot kell adni. Most éppen a gazdasági bizottságot, majd pedig a számvevőszéki bizottságot tájékoztatja. Úgy osztottuk meg a munkát, hogy a fogyasztóvédelemért felelős alelnökként én tájékoztatom a Fogyasztóvédelmi bizottságot és villantok fel néhány gondolatot.

Ahogy elnök úr is említette, a PSZÁF az Országgyűlés döntésének köszönhetően alkotmányos szerv és ekként az Országgyűlésnek tartozik beszámolási kötelezettséggel. Én

mint a fogyasztóvédelemért felelős alelnök a Fogyasztóvédelmi bizottság előtt elsősorban a fogyasztóvédelmi kérdésekre szeretnék koncentrálni.

A Ház elnöke a törvény előírásaival összhangban az éves jelentésünket május végén kapta meg. Maga a beszámoló – ahogy azt a törvény elő is írja – a 2010. évről szól. Most 2011 októberét írjuk, s itt vagyunk az éves jelentés és a közben eltelt események szokásos fáziseltolódása között. Ezt a fáziseltolódást többé-kevésbé át szoktuk tudni hidalni, bár a pénzügyi szektorban az utóbbi három-négy hónap fejleményei a szokásosnál is gyorsabb és hektikusabb változásokat hoztak, s itt-ott még prioritás-átrendeződéshez is vezettek.

Engedjék meg, hogy mindezek előrebocsátása után tegyek egy általános visszatekintést. A pénzügyi fogyasztóvédelem súlyának és fontosságának a felismerése – ahogy azt már többször volt alkalmam a bizottság előtt elmondani – nemzetközi szintéren és idehaza is a 2008-ban kiteljesedett pénzügyi válsághoz kapcsolható. A fogyasztók egy elég széles rétege tömeges méretekben vált csalódottá, elégedetlenné, sokszor okkal vagy ok nélkül becsapottnak érezte magát a pénzügyi szolgáltatások eredményével vagy azok elmaradásával kapcsolatosan.

Kicsit már közhelyszámba megy, hogy ebben az iparágban évszázadok óta a bizalmi tőke a legfontosabb. A pénzügyi fogyasztók a megtakarításaikat, a hiteleiket, a hiteleiken keresztül a lakóingatlanukat, a családjukat, az otthonukat, a gépkocsijukat tulajdonképpen rábízák a rendszer különböző intézményeire. Gondoljanak bele, milyen fantasztikus bizalom kell ahhoz, hogy amit még a szomszédra se mernék rábízni, azt rábízom egy intézményre. Ezért nagyon fontos a bizalom, és ha hirtelen tömeges bizalomvesztés következik be, akkor az a szektor egészének a stabilitását is veszélyezteti. Ezt láttuk Amerikában, ezt látjuk Európában, és sajnálatos módon Magyarországon is megjelent ez a veszélyeztető kockázati elem. Nekünk természetesen az a dolgunk, hogy ezzel szembemenjünk és küzdjünk ellene.

A másik elem, amit ilyenkor mindig el kell mondani – ez a jelentésben is benne van –, hogy hihetetlenül jelentős az aszimmetria, ahol az államnak ellensúlyozó szerepe van. A pénzügyi intézmények és a fogyasztók között hihetetlenül komoly egyensúlytalanság áll fenn az erőviszonyok, a jogi és pénzügyi felkészültség, az információk, a matematikai tudás tekintetében és még sok mindenben, amit ellensúlyozni kell. Egy picit hasonló a helyzet a KRESZ-hez. A KRESZ a jog eszközeivel jobban védi a gyalogost, mint a gépjárművezetőt, mégpedig azért, mert a gépjárművezető sok száz lóerővel, jó fékrendszerrel és erős kasztnival rendelkezik, a gyalogos meg védtelen, ezért – még akkor is, ha adott esetben figyelmetlen és nem kellően körültekintő – őt védeni kell. Elnézést kérek ezért a triviális példáért, de valahol mégiscsak erről van szó: a felügyelő hatóságoknak, ha tetszik az államnak a fogyasztók védtelenségét, kiszolgáltatottságát valamilyen módon ellensúlyozni kell. Ez egyébként nem magyar találmány. Ezt a válság után még a liberális Egyesült Államokban is felismerték, és rendelkeztek külön pénzügyi fogyasztóvédelmi hivatal felállításáról. Nem paternalista államról beszélünk tehát, hanem az Egyesült Államokról. Egyébként az Egyesült Királyságban ugyanez a folyamat figyelhető meg.

Mit tehet a PSZÁF, mit tehet a felügyelet? Elsősorban a szolgáltatókra tud hatást gyakorolni, és kell is, hogy gyakoroljon. Meg tudja követelni, hogy a fogyasztói tájékoztatás precíz, korrekt, pontos és kiegyensúlyozott legyen, a kockázatokra is hívja fel a figyelmet, mégpedig közérthető módon és ne apró betűkkel. Az is nagyon fontos, hogy követelje meg és írja elő a pénzügyi termékek árainak, díjainak az átláthatóságát. Ez azért is fontos, mert ha az árak átláthatók és összehasonlíthatók, akkor a verseny fokozható, s ha a verseny fokozható, akkor az előbb-utóbb az árak lefelé mozdulásához vezet. Az is fontos, hogy méltányos és érdemi, fair reklamációra és panaszkezelésre legyen módja az ügyfélnek, a fogyasztónak a szolgáltatónál, de ha ez mégsem sikerül, akkor legyen mód arra, hogy bíróságon kívül gyors és költségmentes, pártatlan vitarendezés alakuljon ki; a pénzügyi békéltető formájában ez meg is történt. Végül – ez a fogyasztókat érinti, de mégiscsak állami és piaci feladat – tájékoztató,

felvilágosító, edukatív munkával terjesztheti, mélyítheti a pénzügyi ismereteket, akár iskolarendszerű oktatás keretében is.

Pontosan ezt próbáljuk tenni. Ezek a fő stratégiai célok, ezek a fő irányok. 2010-ben és 2011 első felében ezeken a vonalakon indultunk el. Tehát magatartásformákat, viselkedésformákat, attitűdváltoztatást próbáltunk a szektortól kikényszeríteni, megkövetelni, amelyek azt biztosíthatják, hogy a fogyasztók korrekt kiszolgálást kapjanak, a számukra legmegfelelőbb terméket kapják, tehát az igényeiket elégítsék ki és ne más, valós választási lehetőségük legyen, a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos várakozásaik és a tényleges teljesítés között a lehető legnagyobb összhang legyen – a svájci frank erre nincs mindig tekintettel, de amíg a szolgáltatón múlik, ez így legyen –, panasz esetén pedig kapjon teljes körű és kielégítő választ, ügyintézés.

Megpróbáltuk összefoglalni, hogy milyen eszközök vannak a felügyelet kezében, és tíz ilyen területet találtunk. Nem fogom mind a tízet részletesen ismertetni, csak néhányat azért, hogy a bizottság tagjai érzékeljék, milyen sokszínű hangszeren kell nekünk játszani.

Először is elég sok jogszabályi kezdeményezést teszünk. Mi természetesen kezdeményezhetünk ilyeneket és eljuttathatjuk őket a megfelelő fórumokhoz. Ezekkel eddig is aktívan éltünk és a jövőben is aktívan kívánunk élni, amikor olyan anomáliákat tapasztalunk, amikhez feltétlenül jogszabály-módosítások vagy adott esetben új jogszabályok szükségesek.

Lehetnek olyan területek is, ahol a jogszabályok alapvetően rendben vannak, itt ajánlásokkal, vezetői körlevelekkel próbáljuk befolyásolni az intézmények magatartását. Ezekkel kapcsolatban egy rövid értékelést mondanék. A nyilvános közlemények és a kommunikáció eszközét próbáljuk használni. Ha valaki elkövet egy súlyos hibát a fogyasztók kárára, amire a saját eljárásunk során rábukkanunk és szankcionáljuk is, arra a nyilvánosság erejével felhívjuk a figyelmet, már csak azért is, hogy más is tanuljon belőle. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy az intézmények figyelnek egymásra és követik a kommunikáción keresztül küldött információkat.

Meg kell említenem a tájékoztatóinkat, az összehasonlító termékválasztó programjainkat, kalkulátorainkat, aztán említést teszek az Országos Tanácsadói Iroda felállításáról, amit sikertörténetként élhettünk meg, fogok szólni a pénzügyi kultúráról, végül mondok néhány szót a közérdekű keresetről, a közérdekű igényérvényesítésről és a pénzügyi békéltető testületekről is.

A jogszabályi kezdeményezéshez és a 2010-es évhez kapcsolódóan szeretnék emlékeztetni arra, hogy milyen jogszabályi kezdeményezésekkel éltünk. Vannak olyan jogszabályok, amiket evidenciának tekintünk. Elég, ha csak arra utalok, hogy a deviza-középfolyam alkalmazását tavaly júliusban a felügyelet kezdeményezte, és ez ma a magyar joganyag része, az intézmények a devizahitelek visszafizetésénél és végtörlesztésénél ezt kötelesek alkalmazni. Szerintünk ez nagyon jelentős előrelépés volt és nagy öröm volt számunkra, hogy ezt az Országgyűlés igen nagy arányban szavazta meg annak idején. Az ügyfél számára hátrányos, egyoldalú szerződésmódosítás további korlátozása, a késedelmi kamatok alkalmazásának szűkítése, a fogyasztóvédelmi felelős intézmény lehetővé tétele mind törvényben került szabályozásra részben 2010-ben, részben 2011. január 1-jei hatállyal. Ez mind előrevitte a fogyasztóvédelem intézményrendszerét és egyúttal segítette a felügyeletet abban, hogy a céljait meg tudja valósítani, természetesen a fogyasztók érdekében. A referencia-kamatláb bevezetését, az átlátható árazással kapcsolatos tennivalókat körülbelül egy éve különböző alkalmakkor és csatornákon keresztül kezdeményezzük, és nagy örömünkre szolgál, hogy ez is eljutott a törvényhozás szintjéig.

A fogyasztóvédelmi ajánlásokkal kapcsolatban csak arról szeretnék röviden számot adni, hogy azokat a jelentősebb intézmények komolyan beépítették a saját intézményi stratégiájukba és a többségük erőteljesen igyekszik is megfelelni nekik. Vezetői körleveleket

adtunk ki az árfolyamrögzítésről, svájci frank esetén a 180 forintos árfolyamgáttal kapcsolatos eljárásról, valamint a bankkártyák használatával kapcsolatban, ami ma nem tűnik túl izgalmasnak, de amikor valaki bajban van – mert a kártyáját ellopják vagy elnyeli a gép –, akkor ezek a nemzetgazdasági szinten nem igazán jelentős dolgok az egyes ember, az egyes fogyasztó szempontjából nagyon is lényegesek lehetnek.

A honlapunkon hitelválasztó és betétválasztó programot helyeztünk el, amelyek valós adatokon, real-time adatokon szerepelnek, mert azok az intézmények szolgáltatják az adatokat, amelyek ilyen termékekkel foglalkoznak, s ők egyben felelősek is az adatok korrektségéért és helytállóságáért. Ma a felügyelet honlapjára rákeresve az optimális hitelt és az optimális betéti elhelyezést is naprakészen ki lehet választani. Nem biztos, hogy ez ebben a körben ismert, de ez a világon egyedülálló. Mi sem Európában, sem Európán kívül nem találtunk olyan felügyeletet, amelynek ilyen, a fogyasztók érdekeit szolgáló programja lenne. De még itt sem kívánunk megállni, van még egy számlaválasztó program is a tarsolyunkban, amelynek a kifejlesztésére a jövő év során vélhetően sor kerül. Büszkék vagyunk rá és fontosnak is tartjuk, hogy még az árfolyamgátra vonatkozó törvény elfogadása és életbelépése előtt a honlapunkon el tudtuk helyezni azt az árfolyam-kalkulátort, ahol minden egyes érintett szereplő különböző variációkat felhasználva tételesen szimulálni tudja a saját helyzetét, és pontosan ki tudja számolni, hogy ha ebbe a rendszerbe belép, az neki mit jelent forintban akkor, amikor átmenetileg csak 180 forinton törleszti a svájci frankos hitelt és akkor, amikor ebből kiszáll, a saját élethelyzetétől függően hány éves koráig tud kifutni a hitel, és mi történik akkor, ha közben betölti a 75. életévét. Ez egy nagyon praktikus fogyasztóvédelmi eszköz. Büszkén mondhatom, hogy közelítünk a 80 ezres felhasználási szinthez, és ha az ütem így folytatódik, két héten belül elérhetjük a 100 ezres felhasználói szintet is. Figyelembe véve, hogy ez mindössze két hónapja létezik, és egy felügyeleti honlapról, nem pedig másfajta portálról, mondjuk facebookról van szó, nagyon intenzív használatot mutat. Egyébként nagyon sok sajtó- és médiatermék is használja. Azt pedig csak nagyon halkan merem mondani, hogy kritikai megjegyzés még nem hangzott el vele kapcsolatban.

A civilhálózatunkról is szeretnék néhány szót mondani. A felügyelet 2010-ben kapott fogyasztóvédelmi hatósági jogkört, azelőtt nem volt fogyasztóvédelmi hatóság. A felügyelet aktuális vezetése 2010 júliusában került a hivatalába, és azt tapasztalta, hogy a fogyasztóvédelmi ügyfélszolgálati tevékenységben nagyon erős a Budapest-centrikusság. Nekünk a vidéki fogyasztókhoz is el kellene tudni jutnunk, akik legalább annyira sújtottak és érintettek a válság által és legalább annyira joguk van a fogyasztóvédelemhez és az állami segítséghez. E felismerés után a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatósággal, a megyei kormányhivatalokkal és pályázat keretében aktív civil szervezetek által képzett konzorciummal erős szinergiában egyelőre nyolc nagyvárosban nyitottunk irodákat, ahol pénzügyi tanácsadás, életvitel-vezetés van, hogy konkrét problémák esetén mit lehet tenni, hova lehet fordulni. Áprilisban nyíltak ezek az irodák, és az első hat hónapban közel 2 ezres ügyfélszámot regisztráltak a hivatalok. Megmondom őszintén, azért nem többet, mert kicsi a kapacitásuk. Jelenleg még másik három város is szeretne hasonló irodát nyitni, de ez leginkább erőforrás, pénz és szervezés kérdése. Reményeink szerint a következő évben, amikor majd egy újabb évvel meg kívánjuk hosszabbítani a pályázati pénzeknek az erre a célra való felhasználását, szeretnénk a hálózatot bővíteni és további városokat bekapcsolni ebbe a rendszerbe.

A pénzügyi kultúrát a felügyelet kimagaslóan fontosnak tartja, az iskolarendszeren kívüli és távolilag az iskolarendszeren belüli képzést is. Zajlik egy program „Mindennapi pénzügyeink” címmel. A pénzügyi szektor több privát szereplő bevonásával, mintegy 90 milliós alappal egy kampányt, egy akciót indított el, hogy vezető magazinokba, adott esetben bulvár jellegű magazinokba és újságokba is – tehát olyanokba, amelyek sok emberhez jutnak

el – rendszeresen pénzügyi tájékoztató, figyelemfelhívó, ismeretterjesztő anyagok jussanak el. Ez nagyon sikeresnek és hatékonynak tűnik.

Még két új dolgot szeretnék megemlíteni. Az egyik: a felügyelt intézmények belső politikájába kezdenek beépülni a fogyasztóvédelmi szempontok, fogyasztóvédelmi célok. Részben azért, mert felismerték, a bizalmi tőke számukra is fontos és hosszú távon ügyfeleket veszíthetnek, ha nem próbálják ezt helyreállítani, részben pedig a felügyelet viszonylag aktív és intenzív ráhatására. Vannak olyan vezető bankok és vezető biztosító társaságok, amelyeknél az igazgatótanácsi üléseken rendszeresen visszatérő napirendi pont, hogy milyen az intézmény fogyasztóvédelmi tevékenysége, hány panasz érkezik, hányat tudnak elintézni, hány kerül át a PSZÁF-hoz, és ezeken a területeken a belső motivációs, ösztönzési rendszer is erősen függ attól, hogy a fogyasztók milyen elégedettséggel vagy elégedetlenséggel nyugtázzák az intézményt. Véleményem szerint ez a legfontosabb. Ha el tudjuk érni, hogy a szolgáltató intézmények álljanak be ebbe a körbe és maguk is felismerjék ennek a fontosságát – persze kellő bizalom és ellenőrzés mellett –, akkor érvük el a legtöbbet. Azokban a statisztikákban, amiket mi kapunk, hogy az intézményekhez hány panasz érkezik és azok közül hány kerül át a felügyelethez, mert nem tudják elintézni, egy elég erős csökkenő tendenciát látunk. Van néhány vezető intézmény, amelyeknél az ügyek 98-99 százaléka így vagy úgy elintéződik és nem kerül át a felügyelethez, és ez nagyon pozitív dolog. Félreértés ne essék, messze vagyunk még az út végétől, de óvatos értékelés mellett látunk egyfajta elmozdulást.

A világon az úttörők közé tartozunk a tekintetben – ezt büszkén is mondom és a kihívás jellegével is –, hogy már másodszor jelent meg az a fogyasztóvédelmi kockázati jelentésünk, amelyben fogyasztói szemszögből próbáljuk monitorizálni a piacot, az új termékeket, a fogyasztói és az intézményi reakciókat. Az Egyesült Királyságban láttunk ilyet, de azon és a miénken kívül más ilyet nem ismerünk. Tudjuk, hogy mások is kísérleteznek vele, de a piacon jelenleg csak erről a kettőről tudunk. Ez nagyon fontos számunka, mert azokhoz a tematikus fogyasztóvédelmi vizsgálatokhoz, amiket le kell folytatnunk – például azért, mert biztosítási területen a Uniting-termékek környezetében súlyos fogyasztóvédelmi kockázatokat látunk, és még egy sor tendenciára ez az elemzési folyamat viszi rá a tekintetünket –, ez nagy segítséget jelent.

Az utolsó két-három hónap eseményei számtalan olyan problémát hoztak felszínre, amelyekről sokat beszéltünk, például a devizahitelesek problémáit. Itt kapcsolódik össze az, amiről korábban is beszéltünk, hogy a fogyasztók egyedi védelme, a rendszer biztonsága és stabilitása, az intézményi stabilitás, ha tetszik a nemzetgazdaság sérülékenysége mind-mind fogyasztóvédelmi indíttatású kérdés, de ezek már átlépték a fogyasztóvédelem határait, így tehát sok-sok egyéb felügyeleti és nem felügyeleti kérdés kapcsolódik össze. Mi ezekből is igyekszünk kivenni a magunk részét. Pont ez az a terület, amely jól mutatja, hogy egy fogyasztóvédelmi kérdésből hogy lehet egy sokkal szélesebb és tágabb összefüggésű általános problémakör.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak, és kérdések esetén a kollégáimmal együtt szívesen állunk rendelkezésükre.

ELNÖK: Köszönjük a rendkívül részletes, sok mindenre kiterjedő és segítő szándékú felvezetést. A bizottság tagjai az általános vitára való alkalmasság megállapításának keretében kérdéseket tehetnek fel és véleményeket fogalmazhatnak meg, mindezek előtt azonban javaslom meghallgatni dr. Eitmann Norbert urat, a Közép-Magyarországi Fogyasztóvédelmi Egyesület elnökét, aki jelezte, hogy háromperces időkeretben hozzá kíván szólni. A kérdések és a vélemények elhangzása után ismét az előterjesztőnek fogom megadni a szót. Parancsoljon, elnök úr!

Dr. Eitmann Norbert elnök (Közép-Magyarországi Fogyasztóvédelmi Egyesület) megjegyzései

DR. EITMANN NORBERT elnök (Közép-Magyarországi Fogyasztóvédelmi Egyesület): Köszönöm szépen, elnök úr. Csak egy nagyon rövid észrevételt szeretnék tenni a tartalmas anyaghoz és előadáshoz. Azt gondolom, nem lesz meglepetés, hogy a felügyelet melyik hangszerével kapcsolatban fogok pár szót szólni: ez a Pénzügyi Békéltető Testület.

Most nem hangzott el, de az anyagban megtalálható, hogy korábban a pénzügyi egyedi fogyasztói jogviták rendezésére hivatott megyei és fővárosi kereskedelmi és iparkamarák mellett működő békéltető testületek a megfelelő szakembergárda hiánya miatt nem tudtak kellő hatékonysággal eljárni. Ezt békéltető testületi tagként és civil szervezet vezetőjeként is vissza kell utasítanom. Persze vádolhatnak minket szubjektivitással meg elfogultsággal, amikor azt mondjuk, hogy megfelelő a szakembergárda – nyilván elfogultak és szubjektívek is vagyunk –, de tény, maga a fogyasztóvédelmi törvény írta elő korábban e békéltető testületek számára, hogy megfelelő pénzügyi tudással, ismerettel és végzettséggel rendelkező fogyasztóvédelmi szakemberek is legyenek jelen és vegyenek részt a békéltető testületi eljárásokban. Azt gondolom, ez megfelelő alap arra, hogy azt mondhassuk, pénzügyi szakismerettel rendelkező szakemberek jártak el ezekben az ügyekben.

Abban teljes mértékben egyetértek alelnök úrral, hogy nagyfokú aszimmetria és bizalmi tőke hiánya áll fenn ma Magyarországon. Megmondom őszintén, mi még nem látjuk – ez a fogyasztói panaszokból jön át –, hogy a bankok, a hitelintézetek vagy azoknak legalább egy része megfelelően kezelné ezeket a kérdésköröket és az aszimmetriát megfelelően próbálná csökkenteni, de bízunk benne, hogy a jövőben így lesz, és az alelnök úr által elmondottak meg fognak valósulni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen a kiegészítést. A bizottság tagjai következnek hozzászólásra. Ki kér szót? Dr. Selmeczi Gabriella képviselő asszony!

Ügyrendi észrevételek

DR. SELMECZI GABRIELLA (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Nekem egy ügyrendi jellegű felvetésem lenne, amit természetesen nem kell most megbeszelnünk, hanem ráérünk majd később is. Ez az ügyrendi jellegű felvetés pedig az, hogy most a PSZÁF van napirenden és a PSZÁF beszámolóját hallottuk. Azt vetném el, hogy ha a jövőben egy beszámolót megelőzően van vitás kérdés – ahogy az most a Közép-Magyarországi Fogyasztóvédelmi Egyesület részéről felmerült –, akkor adjuk meg a lehetőséget arra, hogy azt az érintett szervek a bizottsági ülés előtt megvitassák, és mi írásban egy konklúziót kaphassunk. Azt nem tartom jónak, ha itt szembesülünk azzal, hogy vitás kérdések vannak. Ennek a vitának szerintem tipikusan egy megelőző fázisban kellene lefolynia. Ez ugyanis a Magyar Országgyűlés egyik bizottsága, és ha elénk kerül a PSZÁF éves jelentése, melynek során meghallgatjuk a PSZÁF illetékeseit, akkor úgy kellene ide jönni, hogy ne csak a fogyasztóvédelmi egyesület, hanem minden más érintett is nyugodtan fűzze hozzá a mondanivalóját. Ilyenkor mindig úgy érzem, hogy nem készültünk fel rendesen és valamit nem tudunk. Azt kérem tehát, hogy erről majd beszéljünk a jövőben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Zsigó Róbert alelnök úrnak szintén ügyrendi javaslata van.

ZSIGÓ RÓBERT (Fidesz): A Selmeczi Gabriella képviselő asszony által elmondottak után most viszont azt javaslom, hogy a PSZÁF hadd reagáljon arra, amit Eitmann Norbert elmondott, mert ami most történt, az tőlünk független – bár nem teljes egészében, mert

bizottsági ülésen vagyunk –, mégis szeretnénk megismerni a PSZÁF választát, és a válasz ismeretében kezdődjön meg a bizottsági vita.

A másik ügyrendi javaslatom pedig az lenne – erre két héten belül javaslatot fogok tenni –, hogy el kellene döntenie, mi legyen a megszólalás sorrendje a bizottsági ülésen, mert mi, bizottsági tagok néha úgy érezzük, hogy csak asszisztálunk különböző felszólalásokhoz. Erről most nem szeretnék vitát nyitni, csak kérem elnök úrtól, hogy a PSZÁF kapjon lehetőséget a válaszra. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Az ügyrendi vitát majd bizottsági keretben lefolytatjuk. Az ehhez kapcsolódó javaslatok során a bizottság vezetőivel és a frakciók képviselőivel fogok konzultálni. Amit alelnök úr javasolt, az életszerű. Természetesen menet közben is lett volna lehetősége a PSZÁF-nak arra, hogy reagáljon, de legyen így. Parancsoljon, alelnök úr!

BALOGH LÁSZLÓ alelnök (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete): Köszönöm szépen. Elnézést kérek, ha az éves jelentésünkben található idézett szöveg érzékenységeket sért. Mi arra kívánunk utalni – és ez tény –, hogy amikor korábban az iparkamarák mellett működő békéltető testületekről volt szó, akkor a pénzügyi szervezetek ezt okkal vagy ok nélkül, de hivatkozási alapként használták. Az nem jó, ha ki lehet bújni egy bíróságon kívüli alternatív vitarendezési lehetőség elől. Nemzetközi példákat is megnézve az igazi hátsó gondolat az volt, hogy ha egy felügyelet, egy állami szervezet mellé rendelten tudnak olyan alternatív vitarendezési fórumok működni, amelyek főállásban, hivatásszerűen a békéltetéssel foglalkoznak – jelen pillanatban 21 szakértő, köztük sok korábbi aktív bíró van a felügyelet állományában – és a törvény által egy megerősített keretben tudnak dolgozni, akkor az a békéltetésnek, végső soron a fogyasztó vitájának a hatékonyabb elrendezését szolgálja.

Az első adatok még nagyon koraiak és frissek, hiszen a Pénzügyi Békéltető Testület július 1-jétől állt fel, de már ma 530-540 ügynél tartunk; ennyi került be úgy, hogy formailag megfelelt a békéltetésnek. Csak jelzésszerűen mondom, hogy a kereskedelmi és iparkamarák mellett működő békéltető testületekhez 2009-ben összesen 560 pénzügyi tárgyú megkeresés érkezett, 2010-ben pedig 880, most meg három hónap alatt 540. Ha a beérkező ügyek száma egy év alatt közelíti a 2 ezret, az mindenképpen azt mutatja, hogy stabilabb a rendszer és nagyobb a bizalom. Nagyobb a bizalom az intézményeknél is és a fogyasztóknál is. Hogy a kép teljes legyen, szeretném elmondani, az eddig vizsgált ügyek 57 százalékában a fogyasztónak volt igaza, 43 százalékban pedig a szolgáltatónak. Ilyen értelemben a pártatlanság nem kérdőjelezhető meg.

Van egy-két olyan intézmény, amelyik a törvény előírásaival szembe menve nem működött együtt a felügyeleti hatósággal, egyszerűen nem küldte meg a vonatkozó anyag dokumentumait, amire egyébként nyolc napon belül köteles. A törvény betűjét azonban senki nem kerülheti meg, s mert az együttműködés kötelező – az alávetés nem, de az együttműködés igen –, ezek az intézmények nagyon súlyos fogyasztóvédelmi bírságban részesültek. A piacon ez már ismert tény, és ilyen kísérlet egyre kevesebb van.

Hiszünk abban, hogy ez hatékonyan fog működni. Valami oka nyilván volt, hogy ez korábban nem működött elég hatékonyan, de ha az ipari és békéltető testületek jó szakemberekkel végzik a munkájukat, az a felügyeletet egyáltalán nem zavarja. A célunk csupán az volt, hogy magasabb szintre emeljük a békéltetés hatékonyságát. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mindannyian emlékszünk rá, hogy amikor ez a feladat-átcsoportosítás történt, akkor a bizottsági ülés keretében volt erről megfelelő minőségű polémia.

Most pedig visszatérünk az eredeti menetrendhez és megadom a szót Z. Kárpát Dániel képviselő úrnak.

Kérdések, észrevételek

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Köszönöm szépen a szót. Megragadom az alkalmat, hogy a most elhangzott tárgykörben egy rövid kérdést tegyek fel a felügyelet alelnökének. Az előbb említett súlyos fogyasztóvédelmi bírságoknak mi a kivetési alapjuk? Van-e különbségtétel a szervezetek nagysága, működési területe, adott esetben mérlegfőösszege alapján? Mi az, ami ezeket a bírságokat valóban elrettentővé teszi, teheti? Egyáltalán értelmezhető-e ez a kérdés a jelenlegi bírságok összegeinek ismeretében?

Mivel a múltkor feltett kérdéseimre nem kaptam választ, most újra felteszem azokat, hátha most választ kapok rájuk. Akkor nem ön ült itt. Egy korábbi ülésen, amikor a kormánypártok képviselői sem voltak jelen, sikerült egy kérdéscsokrot feltennem a PSZÁF jelen lévő képviselőjének a devizahitelezéssel kapcsolatban, amelyekre választ nem kaptam, de nagyon érdekelne bennünket minden ezzel kapcsolatos jogformáció. A felügyelet e tekintetben mennyire érzi elfogadhatónak a saját munkáját? A devizahitelezés kiterjedésének hosszú évei alatt mennyire vizsgálta az ebben részt vevő, ebben érintett pénzüzetek, bankok tevékenységét a tekintetében, hogy elvégezték-e a szükséges scenárió analíziseket, negatív forgatókönyv esetére készítettek-e felkészülési terveket? A hiteles törvényekkel kapcsolatban vizsgálták-e a hitelközvetítők munkatársait abból a szempontból, hogy rendelkeznek-e a szükséges képesítésekkel, ami ahhoz szükséges, hogy plusz jutalék, extrabónuszok fejében minél több devizahitelt próbáljanak rátukmálni az emberekre? Tudjuk, hogy ez éveken keresztül így történt. Nagyon fontos kérdés, hogy az úgynevezett carry-trade ügyletekben érvényesítették-e a forrás devizaváltozásait. Ez egy olyan könnyen lekövethető folyamat volt, amivel kapcsolatban választ adni is nagyon könnyű, ugyanakkor ennek írásos nyoma se a világhálón, se az általam elérhető papíralapú dokumentációban nem nagyon van. A bankok elvégezték-e az ügyfelek diszkrecionális jövedelemvizsgálatát? Ez azért fontos, mert e nélkül a kockázatfelmérés alapjai is megkérdőjeleződnek, tehát bizonyítottá válik az az állításunk, hogy szinte teljes egészében a bankok felelősek a kialakult helyzetért, persze tisztelet a kivételnek, hiszen vannak tisztességes intézetek, szükség is van rájuk.

Végezetül engedjen meg nekem egy rövid megjegyzést. Ha az érintett bankok, pénzüzetek az úgynevezett bankmentő csomag esetében rájuk eső összeg 1 százalékát arra különítették volna el, hogy a fogyasztóvédelmi panaszokat rendezzék, akkor az önök feladata is sokkal egyszerűbb lett volna, és nekünk sem kellene most a banki visszaélésekről ilyen mélységben és ilyen fokon beszélni. Köszönöm a figyelmet, nagyon számítok a válaszukra.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Horváth Zsolt képviselő úr!

DR. HORVÁTH ZSOLT (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Én kérdéseket szeretnék feltenni a PSZÁF alelnökének. Nézzék el nekem, ha ezt nem pénzügyi szakemberként teszem, hanem a banki szektor másik oldalán álló, de velük találkozó emberként.

Látható, hogy hatalmas munkát végeznek a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeleténél. Az a kormányzati szándék is látható, hogy a PSZÁF-ot megerősítsék. Azt nem állítom, hogy pénzt, fegyvert, paripát és mindent megkaptak, de azért fegyvert kaptak, ami által jelentősen javult a pozíciójuk, és olyan jogosítványokat is kaptak, amelyekkel sokkal hatékonyabban tudnak fellépni. Az eltelt idő nyilván nem volt elég arra, hogy lakossági szemmel a vágyainkat lássuk teljesülni, de őszintén szólva ügyfélként a bankokkal kapcsolatban semmilyen változást nem érzékelek. Nyugodt lelkiismerettel mondom, hogy ma is ugyanazok a kérdések vetődnek fel. Tudom, hogy az ország legnagyobb gondja most a

devizahitelek problémája, de a forinthitelesekéről manapság egy szót sem lehet hallani, holott az ő hitelkamataik is legalább ugyanolyan arányban emelkedtek, noha Magyarországon nem volt hiperinfláció. Az ő szerződéseiket ugyanúgy egyoldalúan módosították a bankok. Egészen elképesztő információelhallgatások voltak a bankok részéről. Különböző hitelekkel kombináltak államilag támogatott hitelt, majd kiderült, az ügyfél számára ez azzal jár, hogy mintegy öt évig türelmi időre teszik az eredeti hitelét és csak kamatot fizet, tőkét nem törleszt. Amikor kiderült, az ügyfelet úgy küldték el, ahogy volt. Arról nem hallottam, hogy a felügyelet ezt vizsgálta volna, holott ez nem egy vagy két esetben fordult elő, hanem tömegesen. Magyar és nem magyar bankok, mindenki, aki az államilag támogatott lakáshitelek területén dolgozott, kombinálta az LTP-vel, az ügyfeleket pedig nem tájékoztatták egy alapvető tényről, arról, hogy automatikusan öt év türelmi időre kerülnek és az eredeti összeg nem csökken.

A másik kérdés a lakossági folyószámla. A magyar emberek döntő többségének ha akarja, ha nem, lakossági folyószámlája van, mert a fizetését oda kapja. Ez a döntés nem tudom hány évvel ezelőtt született meg, a kutyát sem kérdezték meg róla, de a bankoknak nagyon jól jött. Állítólag itt is van verseny, csak az ügyfél még nem nagyon érzi a verseny hatását. Miért nem érzi? Azért, mert nem tudja megmozdítani a számláját. Nagyon régóta beszélünk a számlahordozhatóságról. Hasonlóan ahhoz, mint egy mobilszolgáltatónál, ahol egyetlenegy telefonhívásba vagy egy háromsoros levél megírásába kerül a dolog, minden mást intézzenek a pénzügyintézetek anélkül, hogy nekem bármit kellene csinálnom. Ma nem ez a helyzet! Aztán mondják már meg, hogy egy csoportos beszédési megbízásnál miért telik el két és fél hónap, mire az elektromos szolgáltató rájön, hogy melyik banknak kellene utalnia! Ez irreális! Ki tudna választ adni arra az egyszerű kérdésre, hogy az informatika mai világában ugyan mitől biztonságos az informatika reggel 8-tól este 6-ig, banki nyitvatartási időben, és mitől nem biztonságos este 6-tól reggel 8-ig vagy hét végén? Magyarozza meg már valaki, hogy egy GIRO-rendszerben mi a harapós lótól kell annak a nyomorult elektronnak két és fél napig vándorolnia, amikor tudjuk, hogy fénysebességgel terjed! Ezt komolyan mondom! Mindenkinek megvan a jogszabályi felhatalmazása, megvan az elvárás. Ha a bank nincs is nyitva, az elektromosság nyitva van, ezt higgyék el nekem. Bizonyos szolgáltatásoknál meg érdekes módon nyitva van a bank. Bankon belüli, bankkártyák közötti utalás a hét minden napján lehetséges.

Ezek a kérdések évek óta felvetődnek, de még csak törekvés sincs arra, hogy megoldódjanak. Belátom, hogy a bankok ezt nagyon utálják. Tessék már megmondani, miért van az, hogy ha a munkahely valakinek utalja a fizetését, akkor az az ő számlájára 48 óra alatt érkezik meg? Addig hol van ez a pénz? Ezekre a kérdésekre kellene választ adni, mert – egyszerűen fogalmazva – hatalmas apparátust működtetünk nem kevés pénzért, mégsem léptünk előre évek óta egy jottányit sem. Ha az ügyfél azzal megy be a bankba, hogy szeretne előtörleszteni, akkor azt a választ kapja, hogy jó, tessék sorba állni, mert már sokan vannak maga előtt, majd szólunk. Aztán nem történik semmi. Mérheteretlen módon kiszolgáltattak az ügyfelek! Én belátom, hogy a bankok szakmai oldalon nagyon sok mindent csinálnak, de mi nem érzékeljük azt, hogy tényleges, érdemi előrelépés lenne.

Önök szakemberek, mondják meg nekem, hogy milyen egyszerű szabályozókat kell megváltoztatni! Mert mindig arra hivatkoznak a bankok, hogy a rendelet ezt nekik lehetővé teszi. A törvény általában nem, de a végrehajtási rendelet igen. Tizenvalahány éve vagyok képviselő, azóta látom, hogy mi meghozzuk a törvényt, adunk egy felhatalmazást, és utána az egész törvény értelmét átforgatja a kormányzati apparátus. S ez nyilván nem a miniszterek meg az államtitkárok akaratán múlik, mert azt az ágát is próbáltam már, hanem a köztisztviselői útvesztőben egyszer csak megváltozik a törvény. S mivel az ember nem káptalan, nem képes az összesen rajtatartani a szemét. Akik most ellenzékben ülnek, azok is voltak már kormányon, így ők is tudják, hogy ez milyen érzés.

Azt szeretném megtudni, hogy néhány alapvető kérdésre mikor lesz hathatós megoldás. Apám annak idején mindig azt mondta nekem – meg ne bántódjanak érte –, fiam, nem arra vagyok kíváncsi, hogy miért nem tudod megcsinálni, hanem arra, hogy mikorra leszel kész. Azt szeretném megtudni önöktől, mikor lesz végre érdemi változás. Önök is tudják, mi is, hogy amikor az Antall-kormány idején a kereskedelmi bankok indultak, akkor a legdurvább feltételekkel próbálkoztak meg, és ez sikerült is nekik. Nem hiszem, hogy az Európai Unióban van még egy olyan ország, ahol a bankok mindezt megtehetik. Nem azt mondom, hogy teljes tabula rasa kell, de legalább valamiféle közelítés legyen ahhoz a szinthez. Mikor fog ez megtörténni? Mert őszintén szólva ezt még nem érezzük. Most is csak azt látjuk, hogy kevesebb nem lett belőlük, az ügyfeleknek különösebb előnye nincs abból, hogy ilyen sokan vannak, ráadásul ugyanolyan kiszolgáltatottak. Nem gyorsult fel a rendszer. Néhány területen talán volt fejlődés, a közvetlenül elektronikus úton való banki ügyintézés sokat segített a lakosságnak, ez valóban előrelépés volt, ettől függetlenül az utalások rendje, az elektronikus nyitva tartás ideje, a számlahordozhatóság, a díjtételek területén nem léptünk előre.

Végül azt szeretném megkérdezni, hogy e beszámoló mellett mikor fognak tudni érdemi eredményeket kisajtolni a bankrendszerből. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Miután magam is szeretnék hozzászólni, az ülés vezetését átadom alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Zsigó Róbert, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Parancsoljon, elnök úr!

SIMON GÁBOR (MSZP): Köszönöm szépen. Három kérdést szeretnék feltenni, majd egy javaslatot megfogalmazni. Az elmúlt időszak egyik talán legtöbbet tárgyalt témája a devizaalapú hitelezés kérdésköre. Látható, hogy egy nagyfokú információs aszimmetria van a fogyasztók és a bankok között. Amikor az ügyfél az adott szolgáltatást igénybe kívánja venni, a tájékozottsága láthatóan alacsonyabb a kívánatosnál. Milyen lépéseket tartana szükségesnek ahhoz, hogy a pénzügyi szolgáltatások terén a fogyasztók tájékozottsága számottevően növekedjen. Van-e elképzelése, javaslata a PSZÁF-nak arra, hogy mit kellene tenni ennek érdekében?

Az ügyfelek sokszor úgy ítélik meg, hogy a hitelszerződés megkötése előtt nem kapták meg a banktól azokat az információkat, amelyekre a komoly, felelős döntéshez szükségük lett volna. Figyelembe véve, hogy a pénzügyi termékek rendkívül összetettek és bonyolultak, lát-e lehetőséget arra, hogy az ügyfelek döntése valóban megfontolt legyen? Mit kellene tenni annak érdekében, hogy az ügyfél egy ilyen döntést tényleg felelősen tudjon meghozni?

A devizahitelesek, illetve hitelesek képviselő érdekképviseletektől olyan jelzéseket kapunk, a végtörlesztéshez kapcsolódó első lépések azt mutatják, hogy a bankok nem kellő együttműködéssel viszonyulnak ehhez a kérdéshez. Tervez-e a PSZÁF preventív módon lépéseket tenni e tekintetben, mert úgy látjuk, hogy egyes kereskedelmi bankok egyoldalú kamatemeléssel, adminisztratív akadályok felállításával és más módon megpróbálják elérni, hogy az ügyfelek ne tudjanak élni a végtörlesztés lehetőségével.

Végül hadd tegyek egy megjegyzést, akár javaslatként is. Látjuk azt, hogy nagyon komoly és helyes javaslatai vannak a PSZÁF-nak például a pénzügyi hitelezés vagy a bankokra vonatkozó magatartás tekintetében. Van-e egyfajta monitoring arra vonatkozóan, hogy ezeknek a szabályozóknak, rendelkezéseknek, állásfoglalásoknak milyen hatásuk van? A bankok, illetve az érintettek ezeket mennyire veszik figyelembe? Szerintem ezen a téren

még lehetne előrelépni. Tehát azt kérdezem, hogy vannak-e ilyenek, és ha igen, akkor ezekkel kapcsolatban milyen tapasztalataik vannak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Visszaadom az ülés vezetését elnök úrnak.

(Az ülés vezetését Simon Gábor, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Kíván-e még valaki hozzászólni? *(Nincs jelentkező.)* Ha nem, megadom a szót alelnök úrnak, hogy reagáljon az elhangzottakra.

Balogh László alelnök (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete) válaszai

BALOGH LÁSZLÓ alelnök (Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete): Köszönöm szépen, elnök úr. Számos javaslatot, ha tetszik sürgetést kaptunk. Ha az csengett volna ki a beszámolómból, hogy mi mindennel elégedettek vagyunk, mert fogyasztóvédelmi szempontból minden rendben van, akkor az rossz kicsengés volt és távol áll attól, amit mondani akartam. Az teljesen nyilvánvaló, hogy nincs ételelixír, nincs csodaszer. Erőfeszítések vannak, részleges sikereket is értünk már el, de még messze vagyunk az út végétől és még sokat kell előrelépniünk. Még véletlenül sem akartam győzelmi indulókat zengeni és a győzelmi harsonákat megfújni, mert ettől még valóban nagyon távol vagyunk. Ne feledjük, hogy a felügyeletnek mindössze másfél éve van fogyasztóvédelmi hatósági jogköre, ezért még nagyon kevés a tapasztalat, amit egy sok-sok év alatt felépített, és ha tetszik elkényelmesedett pénzügyi szektorral szemben rövid távon érvényesíteni lehet. A kritikák – amelyek egy része megalapozott és valós – részben a látókörünkben vannak, de bizonyosfajta prioritásokat magunknak is meg kell határoznunk, amikre szintén kívánunk erőforrásokat fordítani.

Mi a bírságkivetés alapja? A bírságot soha nem úgy vetjük ki, hogy a hasunkra ütünk. Nagyon részletes belső szabályozás van a tekintetben, hogy összemérhető, összehasonlítható és lehetőleg pártatlan legyen, ami azt jelenti, hogy ugyanazért a vétségért egy hasonló méretű, hasonló forgalmú intézmény hasonló büntetést kapjon, hogy a felügyelet később ne legyen támadható azért, mert nem egyforma mércével mért. Nem mondom, hogy ez egyszerű, de van egy nagyon sok szempontot magába foglaló mátrix, amelynek az alkalmazását mindig számon is kérjük a végső bírság megállapításakor és az intézkedések megszabásakor. Az is fontos elem a bírság megállapításánál, hogy a jogszabálysértés súlya mekkora anyagi hátrányt keletkeztethetett az adott ügyfél számára, vagy ha egy szélesebb, több ügyfelet érintő dologról van szó, akkor az ügyfelek számára. Nem mindegy az, hogy tájékoztatásból fakadó sérelem vagy vagyoni érdekek sérelme történt-e. A bírság mértékének arányosnak kell lennie a tekintetben is, hogy az intézmény működőképes maradjon. Figyelemmel kell lenni arra, hogy egy kis intézményt ne sújtsunk olyan bírsággal, ami gyakorlatilag ellehetetleníti a működését – más a helyzet persze akkor, ha valami olyasmit csinált, ami miatt vissza kell vonni az engedélyét –, már csak azért sem, mert ott további ügyfelek is lehetnek, és egy nagy bírsággal adott esetben további ügyfeleknek is jelentős kárt okozhatunk. S persze halmazati a dolog, azaz ha több jogszabályhelyet sértett meg az adott intézmény, akkor ezek egymásra épülnek, bár hozzá kell tenni, hogy gyakran enyhítő körülmények is vannak. Amikor már a vizsgálat idején fejéhez kapott az adott intézmény, belátván, hogy tényleg hibát követett el, látható módon elkezd intézkedni, sőt saját maga – noha ilyen kötelezettsége nincs – kárpótolja az ügyfelet az elkövetett hiba miatt, akkor a bírság megállapításakor ez „enyhítő körülményként” nyilván szerepet játszik. Tehát számtalan olyan eset van, hogy megállapítjuk a jogszabálysértést, a bírságot megkapja, de még az eljárás lezárása előtt azt mondja az intézmény, hogy bocsánat, mégiscsak igaza van, és máris kárpótolom az ügyfelet, ha ebből anyagi természetű kára keletkezett. Ez enyhítő körülménynek számít, ami persze nem azt

jelenti, hogy nem kell bírságot fizetnie, hanem csak azt, hogy valamivel kevesebbet, mintha ezt a gesztust nem tette volna meg. Természetesen figyelembe vesszük az előző évi nettó árbevételt is, mert egy nagy és egy kis intézmény esetében nyilván nem lehet ugyanazt a bírságösszeget automatikusan kiszabni.

Több kérdés is elhangzott a devizahitelezéssel kapcsolatban. A hitelközvetítők a látóköriünkben vannak. Tudni kell, hogy egy sok-sok év alatt felépült folyamatról van szó, amivel szemben próbálunk a fogyasztók számára hosszú távon is megnyugtató megoldásokat találni. A hitelközvetítők – és általában a közvetítők – szerepe a pénzügyi rendszerben nagyon sok kérdőjelet vet fel. A felügyeletnek – ezt megint csak a négy fal között mondom – viszonylag hosszú ideje van egy olyan többé-kevésbé kidolgozott koncepció javaslatára, ami benne van a csatornában, hogy az átláthatóság érdekében érdemes volna újraszabályozni a pénzügyi közvetítői piacot úgy, hogy a megbízó fizeti a közvetítőt – ha az ügyfél a megbízó, akkor ő fizeti, ha az intézmény, akkor meg ő –, hogy legyen nyilvános a díjak és az árak transzparenciája, és színvonalas, folyamatosan karbantartott képzettségi színvonalat írunk elő a közvetítők számára. A 2000-es évek elején még volt A- és B-típusú ügynök. Ma hat különböző jogcímen lehet valaki közvetítő, és ha minden igaz, az európai szabályozás szerint ez még szaporodhat is a jövőben. Ez abszurdum! Az a felügyelet határozott álláspontja, hogy itt belátható időn belül érdemes lesz rendet csinálni, de valószínű, hogy ezen a téren előbb-utóbb a jogalkotók segítségére is szükség lesz. A problémákat látjuk és azok megoldására szeretnénk konkrét javaslatokat is tenni.

Közkeletű kérdés az, hogy a bankok elvégezték-e a devizahiteleseknel a megfelelő hitelképességi vizsgálatot. Aki emlékszik egy bizonyos intézmény 2007. évi tévéreklámjára, az, ha nem is szakmabeli, él a gyanúperrel, hogy ez a fajta hitelvizsgálat nem minden esetben és nem minden körülmények között történt meg.

A történelmi visszatekintésre most nehezebben tudnék válaszolni, annál is inkább, mert szeptember 1-jével indult és most zajlik az a vizsgálat, amely öt vezető, a devizahitelezésben élen járó bank átfogó, tematikus, kifejezetten a devizahitelezés módozataival kapcsolatos vizsgálatára koncentrál. Részinformációkat nem szívesen osztanék meg a bizottsággal, mert a vizsgálat még nem zárult le, de a felügyelet ennek utána kívánt nézni, és nagyon remélem, hogy a fogyasztóvédelmi vizsgálat lezárulása után erről még lesz alkalom a Fogyasztóvédelmi bizottság előtt számot adni. Tehát mi is érezzük a problémát.

A következő kérdéskör a 48 órás utalás, a lakossági folyószámla hordozhatósága, a forintHITELESEK versus devizahitelesek. Az én véleményem az, hogy bankon kívüli utalás esetén az utalásnak 24 órán belül meg kell történnie. Mivel előző életemben pénzforgalmi szabályozással is eltöltöttem egy rövid időt, tudom, hogy ennek elméletileg így is kellene lennie, azaz ha délután 5 óráig beérkezik a megbízás, annak Magyarországon normális körülmények között másnap egy másik bank számláján kell lenni. A prudenciális kollégák az intézményeknél végzett átfogó vizsgálataik során ezeket szokták vizsgálni és ellenőrizni. Miközben a hivatalos ismereteink sajnálatos módon nem látszanak alátámasztani ezt az érzületet, tágabb ismerősi körből én is kapok olyan jelzéseket, hogy a 24 óra gyakran 48 órává változik, ez pedig így nincs jól. Nem a 2010-es beszámolóink részét képezi, de elmondom: van egy olyan szabályozási szándék és törekvés, amely január 1-jétől fog életbe lépni, és ezzel megteremtődik a lehetősége annak, hogy a pénz négy órán belül a másik bankban legyen. Tehát a pénzforgalmi szabályozási rendszer azt fogja tudni január 1-jétől, hogy a pénznek a megbízás megadásától számított legkésőbb négy óra múlva a másik banknál kell lennie. Úgy tudom, hogy a GIRO-ban rész vevő bankok közel 90 százaléka már a szerződést is aláírta. Ez nem a felügyelet szűken vett hatásköre, most belekontárkodom egy kicsit a Nemzeti Bank hatáskörébe és mondom, ezen a területen ilyen elmozdulás lesz, és ha ez valóban így lesz, akkor a 48 óra már szóba sem jöhet, és a felügyelet is egy kicsit jobb helyzetben lesz, hogy ezek ellen fellépjen. Ez látszólag apró dolog, de az egyéni ügyfél szempontjából ez is fontos.

A lakossági folyószámla hordozhatósága Európában, így Magyarországon is hosszú évek óta húzódozó kérdés. A felügyelet vezetése azzal ért egyet, hogy a hordozhatóságot pont úgy, mint a mobilszolgáltatóknál, itt is meg kell teremteni. Itt persze technikailag egy kicsit más a helyzet, mert ugyanazt a számot nehéz továbbvinni, de lényegét tekintve 24 vagy 48 óra alatt lehessen bankot, illetve számlát váltani. Technikai értelemben ez ma megoldható. A bankok emiatt kétségkívül nem túlságosan lelkesek, és az is lehet – s ezt kritikaként is el lehet fogadni –, hogy egy sor más esemény, néhány súlyosabb probléma elvitte a figyelmet ezekről a dolgokról, mert ez szerepel abban a halmazban, amely feladatként áll előttünk. Ezzel tavaly is és ez év elején is foglalkoztunk. Kétségtelen, hogy itt nem sikerült előrelépni, de ez benne van abban a csomagban, amit belátható időn belül szeretnénk megvalósítani. Nyilván nem egyedül, mert ez nem a felügyelet szűken vett hatásköre, de szeretnénk feltérképezni ezt a problémakört és körbejárni azt, hogy milyen jogalkotási lépések szükségesek hozzá. Csak zárójelben jegyzem meg: ugyanakkor fogyasztóvédelmi területen van tudásunk arról, egyes bankok úgy próbálnak ügyfeleket szerezni, hogy magukra vállalják az összes számlaváltással kapcsolatos feladatot és a csoportos beszédeket elhozzák. Az ügyfélnek csak az adott pozitív akciózó bankhoz kell bemennie, beadja az adatait és három nap alatt az összes számláját áthozzák az előző banktól. A baj az, hogy csak egy-két ilyen ügyfélszerző akció van, amikor azonban az ügyfél kezdeményezi a számlaváltást, akkor a dolog nem annyira olajozott. A figyelemfelhívást mindenesetre köszönöm, újra előtérbe fogjuk állítani ezt a kérdést.

Forinthitelesek és devizahitelesek. Ma abszolút a devizahitelesek vannak előtérben, valószínűleg azért, mert az a kockázat, amit vállaltak vagy amit rájuk tukmáltak, az a szerződés, amit kötöttek, az ő esetükben sokkal nagyobb fenyegetettséget hordoz magában, nagyobb hátrányt jelent, és ez jobban elérte az ingerküszöböt, mint a forinthiteles problematika. Azt azért matematikailag és szakmailag látni kell, ha 2005-ben vagy 2006-ban egy fogyasztó forintalapú hitelt vett fel, egy másik pedig svájci frank alapút akkori kamatokon, a svájci frank alapú hitelt felvett fogyasztó még a mai viszonyokat figyelembe véve is jobban járt, mint a forintalapú hitelt felvevő fogyasztó. A kollégák számításai alapján 231-232 forintnál fordul át a dolog, a törlesztés onnantól kezdve magasabb, mint a forintalap esetében. Ez nem vitatható. Amint a devizahitelesek égető problémáján túlleszünk, ezt a kérdést is meg kell vizsgálnunk, pontosan azért, mert a fogyasztóknak egyforma védelem jár.

Arra a kérdésre, hogy mi történt a lakás-takarékpénztár és az állami támogatás között, most nem tudok válaszolni, de utána fogunk nézni és meg fogjuk adni a konkrét választ. Ha valóban így volt, az arra sarkall bennünket, hogy ennek utánanézzünk. Ez meghaladja a 2010. évi beszámoló elemeit, de vissza fogunk rá térni. Most nem akarok mondani olyat, amiben nem vagyok biztos, mert ebben a pillanatban nincs róla pontos információ.

Az információs aszimmetria és általában a devizahitelezés kérdése. Amikor a felügyelet az elmúlt évben fogyasztóvédelmi hatóságként kezdett működni, megszűnt a jelzálog alapú devizahitelezés, mert a törvény által kimondásra került a bejegyzési tilalom. A fogyasztóvédelmi munkában nem az állt előtérben, hogy a devizahitelezésnél ezentúl milyen információkat és tájékoztatást tudnak adni. Az utolsó másfél év fejleményeit figyelembe véve ez azért nem működött, mert leállt a devizaalapú hitelezés. Ha viszont visszamenőleg nézzük meg ugyanezt a dolgot, nevezetesen hogy milyen információkat adtak, milyen hibákat követtek el, kiegyensúlyozott volt-e az információnyújtás, akkor csak spekulatív válaszokat tudunk adni. Viszont azt látva, hogy mennyi a probléma, milyen nagyfokú a meg nem értés, a kiábrándultság és a csalódottság, azt lehet mondani, hogy az információnyújtás egészen biztosan nem volt kiegyensúlyozott, és biztos, hogy a fogyasztók egy igen jelentős része nem volt tudatában annak a kockázatnak, amit vállalt, a bankok pedig nem hívták fel a figyelmüket ezekre a kockázatokra. De hangsúlyozom, ez spekulatív válasz, s noha minden valószínűség szerint így volt, mélyebb és alaposabb vizsgálódást igényel az, hogy 2006-2007-ben, amikor a

devizahitelezés legnagyobb boomja volt, ezek hogy működtek. Én most nem venném magamnak azt a bátorságot, hogy ilyen történelmi visszatekintésbe, főleg a részletes okok feltárásba belemenjek. Ha a már említett reklámra gondolok, akkor én is élek a gyanúperrel, hogy egyes bankok a felelős hitelezés valamennyi kritériumát nagy bizonyossággal nem elégtették ki.

Végtörlesztések, devizahitelek. A múlt héten lépett életbe az ezzel kapcsolatos törvény, és a felügyelet azóta figyeli, hogy milyen mozgások, milyen ajánlatok vannak a piacon, mely intézmények kínálnak kifejezetten végtörlesztésre forinthitelt és milyen feltételekkel. Még azt is figyeljük, hogy az első két napban mekkora az érdeklődés, mekkora a szerződéskötési intenzitás. Messzemenő következtetéseket még nem mernék levonni, mert csak a csütörtök és a péntek állt erre rendelkezésünkre, de arról biztosíthatom a tisztelt bizottságot, hogy ez az érdeklődésünk és a napi monitoring figyelmünk előterében van. E tekintetben lesz heti adatszolgáltatás is, de ezen túlmenően részben a fogyasztóvédelmi, részben az intézményfelelősökön keresztül napi operatív kapcsolatban vagyunk, és tervezzük próbavásárlások elvégzését is. Azt szeretnénk, ha fair, korrekt és méltányos eljárások lennének, valamint hogy az ajánlatok és az elvárások minél közelebb legyenek egymáshoz.

Ha jól értettem, a javaslatként megfogalmazott kérdésvetetés arra vonatkozik, hogy ha általános ajánlást vagy vezetői körlevelet adunk ki, akkor azok hogyan valósulnak meg, mi történik velük. Az általános szabály az, hogy a vezetői körlevél, az ajánlás kiadásától számított hat hónapon belül végzünk egy vizsgálatot – ennek különböző technikái vannak –, hogy konkrét intézmények mit tettek, mit kívánnak tenni, mi van a megvalósítással. Másrészt amikor az egyes intézmények átfogó prudenciális vizsgálatának – a beszámolómban erre nem utaltam, de ez lesz a jövő útja –, amelynek helyszíni szakasza is van, a fogyasztóvédelmi vizsgálat is szerves részét képezi, akkor e szerves átfogó vizsgálat során nemcsak a törvényi, jogszabályi megfelelést nézzük, hanem az ajánlásoknak és a vezetői körleveleknek való megfelelést is vizsgáljuk. Tehát van egy follow-up. Biztos mindenben lehet erősíteni és javítani, ezen vagyunk, de intézményileg ez a fajta follow-up, értékelés és visszajelzés abszolút jelen van, s ez adott esetben nekünk abban is segít, hogy ha hat vagy tizenkét hónap után kiderül, hogy egy ajánlás nem volt kerek egész, kimaradt belőle három-négy elem, akkor elméletileg mi azzal is tudunk dolgozni úgy, hogy felülvizsgáljuk az ajánlást, modernizáljuk és kiegészítjük.

Remélem, hogy mindenkinek tudtam válaszolni. Köszönöm szépen a türelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kedvező fordulat állt elő a további menetrendet illetően, de erről majd később szólok. Alelnök úr reagálása szerintem valamennyi kérdésre teljes körű volt, így nincs más teendőnk, mint dönteni az általános vitára való alkalmasságról.

Szavazás az általános vitára való alkalmasságról

Ki tartja általános vitára alkalmasnak az előterjesztést? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag alkalmasnak tartja általános vitára a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének éves jelentése 2010. címmel benyújtott beszámolót.

Köszönjük szépen alelnök úr és munkatársai segítségét.

Előadót kell állítanunk a plenáris ülésre. Javaslom, hogy Horváth Zsolt képviselő úr ismertesse a bizottság véleményét. Ki ért ezzel egyet? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag egyetért a bizottsági előadó személyével.

Az eredetileg 2. napirendi pontot 3. napirendi pontként terveztük tárgyalni, az előterjesztő megérkezése miatt mégis úgy illendő, hogy most tárgyaljuk. Tisztelettel köszöntöm Font Sándor képviselő urat, a napirendi pont előterjesztőjét, és javaslom a bizottságnak, hogy a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot most tárgyaljuk meg. Kérdezem, hogy egyetért-e ezzel a bizottság.

(Szavazás.) Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag egyetért a módosítással, így utolsó napirendi pontunk lesz a bizottság 2011. évi őszi munkatervének az elfogadása.

A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/4402. szám) (Font Sándor (Fidesz) képviselő önálló indítványa) (Általános vita)

Következik tehát a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló T/4402. számú törvényjavaslat, melynek az általános vitára való alkalmasságáról kell döntenünk. Megadom a szót Font Sándor képviselő úrnak.

Font Sándor (Fidesz) képviselő szóbeli kiegészítése

FONT SÁNDOR (Fidesz) képviselő, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen. A kormány tavaly meghirdette azt a szándékát, hogy minél közelebb szeretné hozni a termelőket a fogyasztókhoz, s ennek több gátját is megpróbálta lebontani. Most is egy gátlebontásra szeretnék javaslatot tenni, s ennek érdekében a kereskedelemről szóló törvényt két lényegi szakaszban javasolom megnyitni és módosítani. Az egyikben definiálni javasolom a helyi termelői piac fogalmát, ami azt jelenti, hogy a tevékenysége szerint bejelentési kötelezettséggel rendelkező termelő az adott megyében, illetve tevékenysége székhelye szerinti 40 kilométeres körzetben bárhol megjelenhet, illetve Budapesten bármely kistermelő megjelenhet az általa előállított élelmiszerrel. Másrészt az engedélyezési eljárás – ami ma elég bonyolult a hagyományos vásári, piacozási feltételek szerint – kérelmezési rendszerét bejelentési kötelezettséggel javasolom felváltani, ami innentől kezdve nem a kistérségi jegyző, hanem a település helye szerinti jegyző hatáskörébe kerülne. Azért, hogy a jegyző a megnyitandó helyi termelői piac feltételeit szabályozni tudja, javasolom, hogy a kormány kapjon felhatalmazást rendelet kiadására, amelyben az olyan technikai kérdéseket szabályozza, mint az épületbiztonság vagy a tűzbiztonság, amelyek az eladói helyeken meg kell, hogy legyenek.

A gazdasági bizottság már megtárgyalta ezt a törvényjavaslatot és egyhangúlag javasolta a tárgysorozatba vételét, valamint az általános vitára való alkalmasságát. Azon az ülésen felvetődött, hogy a javaslat nem foglalkozik az élelmiszerbiztonság kérdésével, mindössze elég bejelenteni azt, hogy adott helyen piac van. Nos ez nem egészen így van, hiszen az élelmiszerbiztonságról és az élelmiszerek forgalmazásáról szóló szabálynak – amit tavaly egyszerűsítettünk – természetesen meg kell felelnie a forgalomba hozónak, és az ellenőrzési jogkörnek is meg kell felelnie a helyi jegyző által felállított követelményeknek. Ők ismerik a kezdeményezők részéről megjelölt területet, ami lehet szabad terület, lehet pavilonok együttese vagy fedett terület. Ez utóbbi esetében mindig felmerül a tűzbiztonság és a területről való eltávozás kérdése. Ezeknek a minimális feltételeknek nyilván meg kell felelni, és ezt természetesen ellenőrizni is kell.

Az is felmerült, hogy jelenleg is gondot jelentenek a magukat őstermelőknek álcázó viszontkereskedők. Nos itt egyrészt a 40 kilométeres szabály egy fogható definíció, másrészt az előző kormány 2009-ben a kistermelői értékesítésre vonatkozó 52-es FVM-rendeletben definiálta, hogy kit kell kistermelő alatt érteni. Ez elég jól kiszűri a lánckereskedőket. Ezenkívül iránymutató a kecskeméti helyi fogyasztóvédelmi egyesület kezdeményezése, amely a térségben termelő gazdálkodókkal karöltve létrehozott egy jelzés- és logórendszert. Eszerint csak azok a termelők jogosultak az egyesület által létrehozott logó és jelvény viselésére, akikhez a fogyasztóvédelmi egyesületi tagok kimentek és megállapították, hogy valóban földterülettel rendelkeznek és azon termelői tevékenységet folytatnak. Két hónapja működik ez a rendszer, amit Fazekas miniszter úr és Ángyán József államtitkár úr is megnézett, és úgy tűnik, hogy érdemes lesz kiterjeszteni a rendszert, hiszen komoly forgalomnövekedés volt tapasztalható azoknál a gazdálkodóknál, akiknél a vevő garanciát látott arra, hogy a saját maga által termelt terméket árusítja és nem viszonteladóról van szó.

Tehát számítunk a helyi civil szervezetek aktivitására is. Nagyon fontos, hogy nyíljon meg ez a piac.

Az eredetileg kitűzött cél elérése érdekében készen állunk bármilyen pontosítás, finomítás befogadására. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, hogy képviselő úr néhány gondolat erejéig visszaidézte a gazdasági bizottságban elhangzott vitapontokat, mert ezzel elébe ment néhány kérdésnek például az élelmiszerbiztonság terén, és ez könnyíti a téma feldolgozását.

Kérdezem a kormány jelen lévő képviselőjét, hogy a kormány támogatja-e az indítványt.

A kormány álláspontjának ismertetése

KOHUT VIKTOR (Vidékfejlesztési Minisztérium): A kormány támogatja Font Sándor képviselő úr indítványát.

ELNÖK: Képviselőtársaimat illeti a szó. Megadom a szót Szabó Imre képviselő úrnak.

Hozzászólások

SZABÓ IMRE (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Úgy látszik, a helyi termékek, helyi piacok ügyében mostanában olyan előterjesztésekkel találkozunk, amelyek esetében az alapelképzeléssel, a céllal teljes mértékben egyet lehet érteni. Ennek a törvénynek a módosításánál az vetődött fel bennem, vajon mi indokolta azt, hogy egyéni képviselői indítvány formájában kerüljön elé. Ezzel kapcsolatban több félelmem is van, amelyek közül most csak egyet szeretnék megemlíteni, s az előző évek tapasztalatai alapján ön ezt pontosan érteni fogja. A parlagra elleni védekezésnél kénytelenek voltunk kivenni a jegyzők hatásköréből a hatósági jogkört, hiszen a jegyző mindig azzal szembesül, hogy általában mindenki ismeri és ő is ismer mindenkit. Ha a piacszabályozási eljárásban egy helyi, ráadásul – s most az önkormányzati rendszer változására utalok – gyengülő jogkörrel és háttérrel rendelkező emberre fogjuk rátozni ennek a felelősségét, akkor nemcsak az élelmiszerbiztonsági kérdések, hanem a szakszerű működés és működtetés kérdései is gondokat vethetnek fel.

Biztos van indoka a 40 kilométeres körzethatárnak és annak, hogy miért lehet megyehatárokon is átnyúlni – ez utóbbit persze értem, hiszen számtalan olyan település van, amelyik valamely megye szélén helyezkedik el, s képes lehet egy ilyen piac létrehozására és a kereskedői-őstermelői kör felszívására –, de őszintén meg kell mondanom, hogy a 40 kilométer fenntarthatósági szempontból nekem egy kicsit túlzásnak tűnik. Ha már valamit 40 kilométerre kell szállítani, mert 40 kilométeren belül nincs olyan piac – bár elképzelhető, hogy van ilyen település –, amelyik képes felvenni a helyi termelő termékeit, akkor ott baj van.

Csak két olyan gondolatot villantottam fel, amelyek miatt én ezt a kérdéskört egy picit jobban körüljárnam, és több szakmai biztonságot meg háttérrel kérnék a kormányzati előkészítés oldaláról. Ha ezek meglesznek, akkor jó szívvel tudjuk támogatni ezt az előterjesztést. Még egyszer mondom, az alapgondolatot a magam részéről abszolút támogatandónak tartom, de a kivitelezéssel kapcsolatban komoly kételyeim vannak.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Horváth Zsolt képviselő úr következik.

DR. HORVÁTH ZSOLT (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Alapvetően egyetértek a kezdeményezés céljával. Megmondom őszintén, hogy az én fejemben nem az élelmiszerbiztonsági kérdés ütött szöveget, mert élelmiszert vásárolni bárhol a világon bizalmi

kérdés, hiszen nem láthatjuk, hogy azt hogyan, miképpen állítják elő. Ebből következően a helyi gazdák és termelők, akik ugyanabban a közösségben élnek, mint a fogyasztók zöme, nemcsak magyarországi, de európai viszonylatban is élvezik a lakosság bizalmát, hiszen a vásárló tudja, hogy kitől vásárol. Ez a fajta bizalmi viszony a nagy kereskedőláncok megjelenésével megszűnt, hiszen ott erre értelemszerűen semmilyen lehetőség nincs.

Jó lenne, ha nem utaztatnánk azokat az élelmiszereket, amelyeket nem muszáj, környezetvédelmi szempontból is fontos lenne, hogy helyben termelt élelmiszereket fogyasszunk. Ebből a szempontból is kiváló a javaslat.

Nem célja ennek a javaslatnak, de szeretném felhívni a figyelmet azokra a klasszikus piacokra, amelyek Európa városaiban még megvannak, de Magyarországon már eltűntek. Európában szinte minden városban van egy piactér, amely többnyire a település főtere, ahol hétvégén az egyik nap délelőtti piac van. A piac után a teret rövid időn belül feltakarítják, és délben már ebédelnek a családok azokon az asztalokon, amiket a ott lévő vendéglátóhelyek biztosítanak. Ez idegenforgalmi szempontból is látványosság, a településen élők számára pedig bizonyos lehetőséget jelent. Fontos, hogy ezeket a piacokat ne kényszerítsük be egy állandó helyszínre, egy csak erre a célra épített csarnokba vagy nyitott területre. Számtalan helyen látjuk azt, hogy megvannak a kőpadok, de az adott teret semmire nem használják, a hétnek legfeljebb egy vagy két napján van ott ténylegesen élet. Nagyon örülnék, ha Magyarországon újra megjelenne az ilyen típusú piac, amely nem feltétlenül arról a szabályozásról szól, amit képviselő úr mondott. Nyilván ezen a piacon is lehetne ellenőrizni azt, hogy helyi termelők árúsítanak helyi termékeket. Most kifejezetten az élelmiszer- és virágpiacokra gondolok és nem a hagyományos kirakodóvásárookra. Olyan piacokra, ahol be lehet vásárolni, ahol tejet, tejterméket, húst és minden egyebet árúsítanak. Európában működnek ezek a piacok, és nem rosszabb a járványügyi helyzetük, mint nekünk. Ez tehát megoldható és nincs olyan akadály, ami miatt ezeket ne lehetne létrehozni. Javaslom, hogy ebben az irányban is gondolkodjon a képviselő úr, és a magam részéről természetesen támogatom az előterjesztését.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mivel további hozzászólási igényt nem látok, én is szeretnék hozzászólni, és erre az időre átadom az ülés vezetését alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Zsigó Róbert, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Parancsoljon, elnök úr.

SIMON GÁBOR (MSZP): Köszönöm szépen. A szakmai vita és az értelmezés miatt kérdezem a következőt. A kormány benyújtotta a parlamenthez a saját munkatervét, amelyben 22-ei dátummal szerepel a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat NGM előadásban. Kérdezem a kormányzat képviselőjétől, a jelen előterjesztés az, amit a kormány ezen a címen benyújtani kívánt, vagy az egy másik javaslat lesz. Ez az egyik.

A másik, amit csak a megértés miatt kérdezek és nem mélyen szántó, részletes vitát kívánva: a törvényjavaslat 5. § (2) bekezdése azt mondja, hogy a 2006/123/EK-rendelet megfelelését szolgálja. Segítsenek már megérteni, hogy ez miként szolgálja ennek az EK-rendeletnek a megfelelését. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kíván-e még valaki kérdezni. *(Nincs jelentkező.)* Ha nem, akkor megadom a szót az előterjesztőnek, az ülés vezetését pedig visszaadom elnök úrnak.

(Az ülés vezetését Simon Gábor, a bizottság elnöke veszi át.)

Válaszok

FONT SÁNDOR (Fidesz) képviselő, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen. Szabó Imre képviselő úr azt kérdezte, hogy egy gyengülő funkciójú jegyző meg tud-e felelni ennek a komoly kihívásnak. Nos én nem tudom, hogy gyengül-e a jegyző funkciója, de ha – mondjuk – a közoktatás átszervezése miatt kevesebb feladata lesz a jegyzőnek, akkor erre a területre több ideje marad. Az eszkörendszer mindenestre a kezében van. Minden olyan hatóság, amelyet kormányhivatal vezet, természetesen a jegyző rendelkezésére áll, így az általa megszabott feltételek szerint a megfelelőséget ellenőrizni tudja. Ezen a téren én nem látok gondot. Azt szeretném, hogy minél több piac kezdjen el működni. Az persze elképzelhető, hogy lesz olyan helyzet, ami miatt a jogszabályt változtatni kell, hogy a helyes célt elérjük. Ma ilyet még nem látunk.

Túl nagy-e a 40 kilométeres körzet? Ez képezheti vita tárgyát. 1996-ban fogadta el az Európai Unió a corki egyezményt, a helyben termelt termékek piacra juttatásáról szóló jogszabályt. Vannak olyan országok, amelyek 20, mások 30, megint mások 50 kilométerben határozzák meg, hogy kit tekintenek helybeli termelőnek. Megjegyzem, mi az FVM 2009. évi 52. számú rendeletében meghatározott 40 kilométert vettük át. Ezt akkor sem kritizáltuk és most is elfogadhatónak tartjuk. Nézzük meg, hogy mekkora rá a fogadókészség. Nem biztos, hogy Zala vagy Somogy megyében úgy gondolná a termelő, hogy érdemes a tőle öt kilométerre lévő kistelepülésre átmennie, mert ott nincs felvevőpiac, hanem be szeretne jutni a már nagyvárosnak számító 12 ezres településre, s nem biztos, hogy az tőle 10-20 kilométerre van. Termelőtől függ, kinek van lehetősége arra, hogy ezt a felvevőpiacot megtalálja. Nyilvánvalóan a nagyobb települések felé fognak orientálódni a jó minőségű termékkel rendelkező termelők. Mondom, ebben nem alkottunk újat, hagytuk az előző jogértelmezést.

Horváth Zsolt képviselőtársam egy nagyon fontos gondolatot vetett fel, azt, hogy bizalmi kérdés a kistermelői piacon való vásárlás. Itt a fogyasztónak is van felelőssége, mert tudatában kell lennie, hogy nem egy HACCP-s környezetben előállított élelmiszert vásárol, hanem kisgazdasági körülmények között előállítottat, és a gazda a maga érdekében is – merthogy ő is ezt a terméket fogyasztja – betartja az élelmiszerbiztonsági előírásokat. Ezért van a termék iránt a bizalom, mert ha a gazda is ezt eszi, akkor a vásárlónak sem lehet tőle baja. Ez tipikus jellemzője a kistermelői piacoknak. Azért is nagy a bizalom a gazdálkodó iránt, mert mindenki ismeri, ha az első piacozáskor még nem is, a harmadik után már egész biztosan, és mindenki látja a termék kelendőségét. A kispiacok általában nem annyira az előírt szabályok betartása miatt működnek jól, hanem a miatt a bizalmi elv miatt, ami a termelő és a fogyasztó között alakul ki.

A tervezet nem gátolja meg azt, hogy a városokban a városházatéren vagy a templomtéren a hétvégén piacot tartsanak. Ausztriában és Németországban nagyon jellemző, hogy szombat vagy vasárnap délelőtt piac van a városban, délre pedig locsoló kocsival letakarítanak mindent. Természetesen komoly előírások vannak a termelők számára, hogy milyen környezetben kell árusítaniuk: minimális szemeteléssel, a kulturált környezetet megteremtve. Erre nálunk is megvan a lehetőség. Ha egy jegyző úgy gondolja, hogy erre ki tud jelölni megfelelő területet és a technikai feltételeket ott biztosítani tudja, akkor semmi akadálya annak, hogy a várások főterein a hét egy napjának adott szakában kistermelői piac működjön.

Felmerült, hogy élelmiszer- és virágpiacok működhetnek így. Ruha-, kerámia- és más vásárok tartására ma is megvan a lehetőség. Semmi nem tiltja azt, hogy a kézművesek most is árusítsanak, ezzel a törvénymódosítással a konkrét élelmiszerekre szeretnénk összpontosítani, elsősorban azért, hogy a termelői élelmiszer minél rövidebb úton jusson el a fogyasztóhoz.

Simon Gábor elnök úr kérdéseire a kormány képviselője fog válaszolni. Arról nem tudok, hogy a kormánynak szándéka lenne másik törvényt betervezni. Az ominózus EK-

rendelet megemlékezésével egy jogszabályi háttérrel kívántam felvillantani: az Unióban tudnak arról, hogy ilyen lehet engedélyezni az egyes országokban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: A kormány képviselőjének adom meg a szót.

KOHUT VIKTOR (Vidékfejlesztési Minisztérium): Az ön által említett jogszabályi változtatás kapcsán a kormánynak is ez volt a terve, csak hát képviselő úr megelőzött ezzel az ötletével, így majd a kormányrendelet kidolgozásakor tesszük meg a részletes szabályokat.

Az EK-rendelettel kapcsolatos kérdésre a kolléganőm, Köncse Tamásné fog válaszolni.

KÖNCSE TAMÁSNE (Vidékfejlesztési Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Úr! Csak egy kiegészítést szeretnék tenni az EK-rendeletre való hivatkozással kapcsolatban, amit Simon Gábor elnök úr kérdezt. Azért tette helyesen a képviselő úr, hogy itt hivatkozott az EK-rendeletre, mert a belső piaci szolgáltatásokról szóló irányelvnek az a lényege, hogy le kell bontani az engedélyezési korlátokat – többek között itt is ez történik és bejelentéssé válik az engedélyezés helyett a helyi piac –, másrészt a rendelet azt is előírja, hogy ahányszor a belső piaci szolgáltatással összefüggő szabályozásváltozás történik, ezt a klauzulát minden rendelet végén meg kell ismételni. Ez technikailag ezért van így. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Két megjegyzést engedjenek meg nekem. Az egyik: ha ez a kormány-előterjesztés, akkor ezt hozhatta volna a kormány is. Értem, hogy képviselő úr gyorsabb volt a jogszabályszerkesztés terén, de ettől még hozhatta volna a kormány is, és akkor elegánsabb lenne az egész történet.

Az EK idevágó 5. cikkelye elsősorban a szolgáltatások tagállamok közti szabad mozgását gátló akadályok elhárítására vonatkozik. Értem a kormány képviselőjének a válaszát, de a rendelet idevágó része nem a helyi piacra, hanem a tagállamok közti szabad szolgáltatási változtatásokra vonatkozik.

KÖNCSE TAMÁSNE (Vidékfejlesztési Minisztérium): Igen, de ez nem érinti a határon átnyúló szolgáltatásokat, mert helyi piaci szabályozás. Ezt majd akkor kell tisztázni, amikor az Európai Unió felé bejelentjük, hogy miként változtattuk meg a jogszabályt.

ELNÖK: Nem maradt más hátra, minthogy szavazzunk az általános vitára való alkalmasságról. Ki tartja általános vitára alkalmasnak a képviselői indítványt? (11) Ki nem tartja általános vitára alkalmasnak? (0) Ki tartózkodott? (4) Megállapítom, hogy a bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 4 tartózkodás mellett általános vitára alkalmasnak tartja az előterjesztést.

Előadót kell állítanunk a plenáris ülésen. Ki vállalja? (Dr. Horváth Zsolt.) Megkérem Horváth Zsolt képviselő urat, hogy azt a néhány felejthetetlen gondolatot is interpretálja a parlament plenáris ülésén, amit a kisebbségi vélemény körében elmondtunk. Ki ért egyet azzal, hogy Horváth Zsolt legyen a bizottság előadója? (Egyhangú) A bizottság egyhangúlag támogatja, hogy Horváth Zsolt legyen a bizottság előadója.

Font Sándor képviselő úrnak és a kormány képviselőinek megköszönöm a segítséget és szép délután kívánok valamennyiüknek.

A bizottság 2011. évi őszi munkatervének elfogadása

3. napirendi pontunk a bizottság 2011. évi őszi munkatervének elfogadása. A munkatervet a bizottság titkárságán keresztül időben eljuttattam a bizottság tagjaihoz. A

munkatervre vonatkozóan a Fidesz-frakciótól kaptam javaslatot. A javaslat szerint a parlamenti munka feszített tempójára tekintettel a tavaszi ülészak során újból tárgyalandóként megjelölt témákkal foglalkozunk, és azt kérik, hogy ez legyen az őszi ülészakunk központi témavezénylése. Ehhez kiegészítésként szeretném hozzátenni, hogy már a múltkor elfogadtuk: a devizahitelezés és általában a hitelezés ügye vissza-visszatérő témaként megjelenhet a bizottság előtt. S van még egy téma, amit javaslom felvenni, ez pedig a gyermekétkeztetés helyzetének az áttekintése, kifejezetten fogyasztóvédelmi szempontból. Ez olyan napirend, amit csak akkor tárgyalunk meg, ha lesz rá mód, ha nem lesz rá mód, akkor továbbvisszük a tavaszi ülészakra.

Kinek van kérdése, észrevétele a munkatervvel kapcsolatban? Horváth Zsolt képviselő úr!

DR. HORVÁTH ZSOLT (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Két dolgot szeretnék mondani. Az egyik: valószínűleg tavaszra tolnak a közüzemi szolgáltatók számlázási rendszerével kapcsolatos kérdések. Azt ígértük, hogy erre visszatérünk. Átnéztem és nem feltétlenül derült ki számomra, hogy ezt melyik pont tartalmazza, de a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál tartott ülésen azt mondtuk, erre vissza fogunk térni és megnézzük, mi történt, hogy vált be az új rendelet. Azt kérem, ha lehet, ezt tegyük meg, mert rengeteg embert érint. A másik: egyetértek önnel és személyesen javaslom a gyermekétkeztetés napirendre vételét. Az Egészségügyi bizottság ellenőrző albizottságában – amelyet én vezetek – ezt a kérdéskört egészségügyi szempontból körbejártuk és megállapítottuk, hogy a helyzet nem rózsás. Ennek az előkészítésében is szívesen nyújtok segítséget.

ELNÖK: Előterjesztőként befogadom képviselő úr javaslatát, odaillesztjük a megtárgyalandó témákhoz, és ha lesz rá energiánk, megtárgyaljuk. A gyermekétkeztetéssel kapcsolatos napirend előkészítése tekintetében pedig fogunk egymással konzultálni.

Ha nincs más észrevétel, kérem, hogy fogadjuk el a munkatervünket, és akkor a következő időszakban mindenki számára látható módon a tervezet szerint fog folyni a bizottság munkája.

Ki ért egyet a bizottság 2011. évi őszi munkatervével? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta a 2011. évi őszi munkatervet.

Egyebek

Az egyebek keretében tájékoztatom a bizottságot, hogy sikerült pontosítani a bécsi látogatás időpontját. Október 18-19-én kerül sor Bécsben az osztrák parlament fogyasztóvédelmi bizottságával és az ottani államigazgatási szervekkel való közös konzultációra. A delegáció – a Ház vezetésével történt egyeztetés után – hat fős lesz. Azt javaslom, hogy kormányoldalról két fő, ellenzéki oldalról pedig frakciónként egy-egy fő legyen a delegáció tagja, amelyet az elnök fog vezetni. Október 18-án, kedden reggel indulunk, majd másnap, október 19-én déli 1 óra körül indulunk vissza. Egy nagyon feszített ritmusú másfél napot töltünk el az ottani civil szervezetekkel, szakmai szervezetekkel, a parlamenti bizottsággal és a végrehajtásban részt vevő szervezeti egységekkel. Arra kérem a frakciókat, döntsék el, hogy kik legyenek a delegáció tagjai és a neveket szerdáig juttassák el a bizottsági titkárságra, hogy a titkárság a szervezéssel kapcsolatos teendőket el tudja végezni.

Azt később döntjük el, hogy a jövő héten mely napokon kell ülést tartanunk. Előreláthatólag kedden tartunk bizottsági ülést.

Köszönöm szépen a megjelenést és mindenkinek további jó munkát kívánok. Az ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 57 perc)

Simon Gábor
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Soós Ferenc